

Môn học
TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

...ONGS ABOUT
RESIDENT HO CHI MINH

Bài 2

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ VẤN ĐỀ DÂN TỘC VÀ CÁCH MẠNG GIẢI PHÓNG DÂN TỘC

I. TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ VẤN ĐỀ DÂN TỘC

I. TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ CÁCH MẠNG GIẢI PHÓNG DÂN TỘC

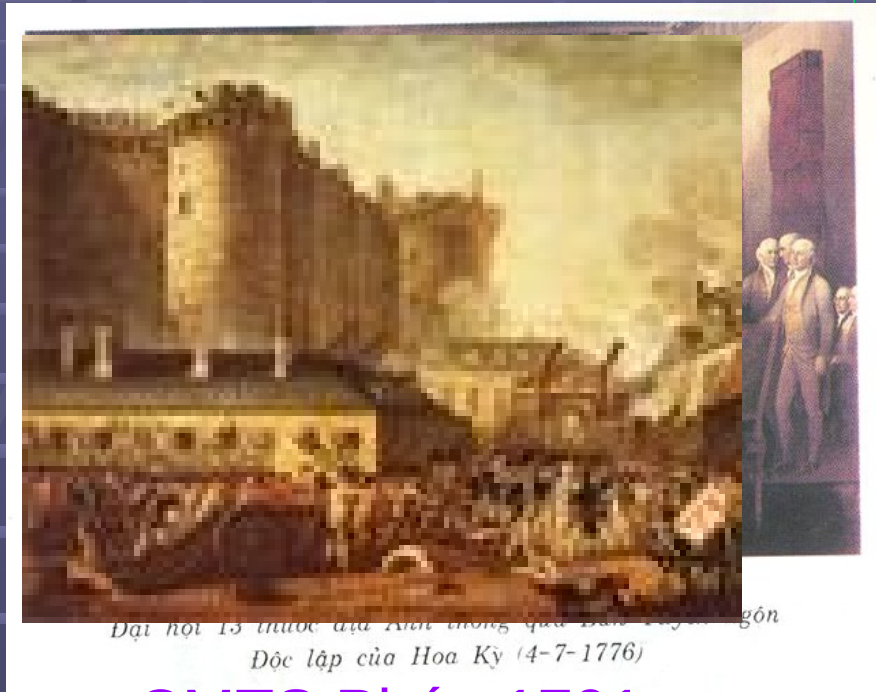
I. TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ VẤN ĐỀ DÂN TỘC

1. Vấn đề dân tộc thuộc địa

- Lựa chọn con đường phát triển của dân tộc
- Đấu tranh chống chủ nghĩa "thực dân giải phóng dân tộc"
TSDQCM và thổ địa CM để đi tới XHCS"
- + Thực tế cách mạng thế giới: CNĐQ >< các dt thuộc địa.
- + HCM quan tâm đến việc giải phóng các dân tộc thuộc địa, thực hiện quyền dân tộc tự quyết, thành lập Nhà nước dân tộc độc lập.
(Người viết báo, tham gia trực tiếp các cuộc đ/tr của g/c cn, tham gia các tổ chức chính trị)

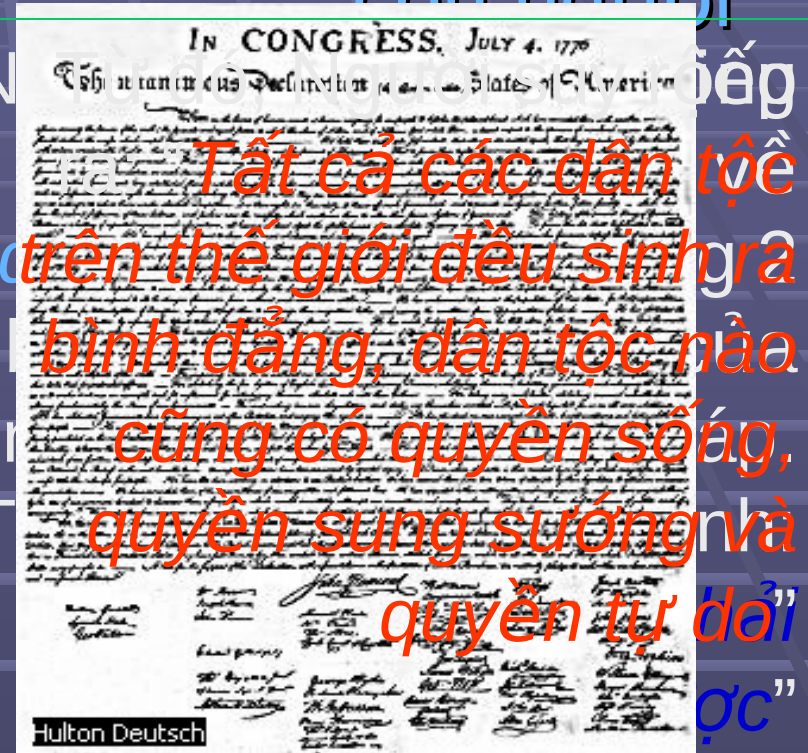
b. Độc lập dân tộc- nội dung cốt lõi của vấn đề dân tộc thuộc địa

❖ Hồ Chí Minh tiếp cận ĐLĐT từ quyền con người

CMTS Pháp 1791

TNĐL nước Mỹ 1776

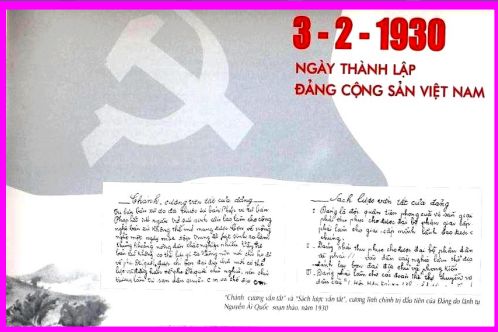
Tất cả các dân tộc trên thế giới đều sinh ra bình đẳng, dân tộc nào cũng có quyền sống, quyền sung sướng và quyền tự do

- 1930, trong *Cương lĩnh chính trị đầu tiên* thể hiện tư tưởng cốt lõi là độc lập tự do cho dân tộc

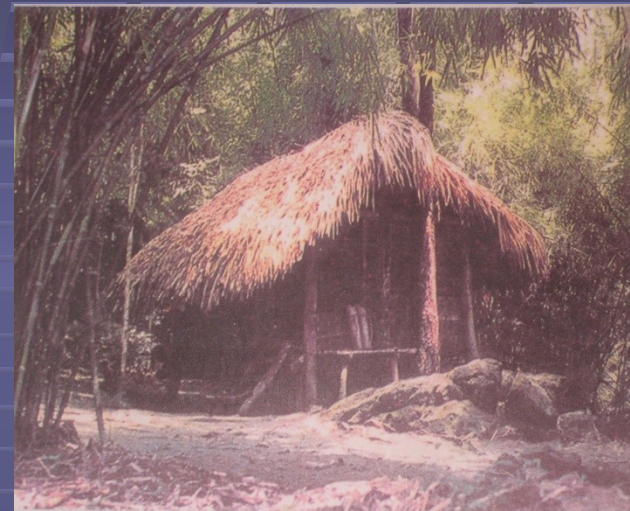

- Tháng 5-1941, HCM: “trong lúc này quyền lợi dân tộc giải phóng dân tộc cao hơn hết thảy”. Thành lập Việt Nam độc lập đồng minh, ra báo Việt Nam độc lập, thảo Mười chính sách Việt Minh, trong đó mục tiêu đầu tiên là: “Cờ treo độc lập, nền xây bình quyền” Film

Lán Khuổi Nặm nơi diễn ra HN BCHTW 8-1941

8 - 1945, tại lán Nà Lừa Hồ Chí Minh đã có câu nói nổi tiếng thể hiện quyết tâm giành ĐLDT: “*Dù hy sinh tới đâu, dù đốt cháy cả dãy Trường Sơn cũng phải kiên quyết giành cho được độc lập dân tộc*”

- Trong thư gửi LHQ và chính phủ các nước sau CM tháng Tám Hồ Chí Minh trình trọng tuyên bố: “*Nhân dân chúng tôi thành thật mong muốn hòa bình, nhưng nhân dân chúng tôi cũng kiên quyết chiến đấu đến cùng để bảo vệ những quyền thiêng liêng nhất: toàn vẹn lãnh thổ cho Tổ quốc và độc lập cho đất nước*”

h chiếm cả Việt
Đương.

Michèle BATEST

-1946, Hồ Chí Minh kêu gọi: *“Hỡi đồng bào toàn Quốc...Không! Chúng ta thà hy sinh tất cả, chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ”*

Đ Quốc Mỹ ồ ạt mở rộng chiến tranh và lôi kéo quân đội 5 nước chư hầu cùng tham gia nhưng với chân lý “Không có gì quý hơn độc lập tự do” thắng lợi 1975

Quân đội Mỹ

Quân Thái Lan đến Sài Gòn.

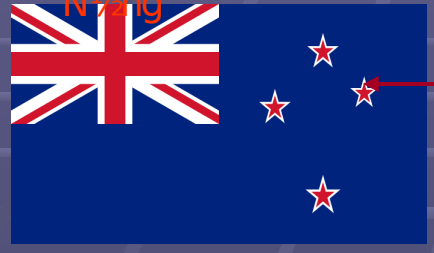

Giap

Quân đội T Lan

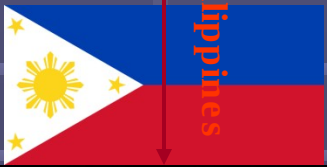
Quân đội Hợp Quốc

Lýnh Mũ @æ bé l@n 5µ N@ng

Q5 NiuZilan

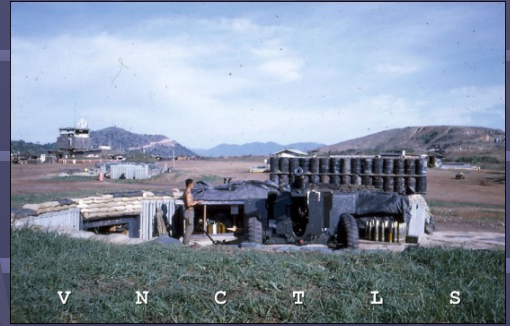
Quân đội Úc

Philippines

Trung đoàn tăng số 1 Ô-ta-li-a đổ bộ vào Vũng Tàu, tháng 3. 1965.

V N C T L S

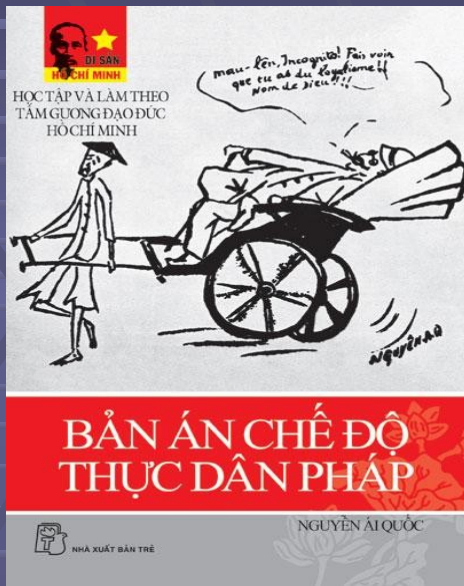
Tóm lại: Độc lập tự do là **mục tiêu** chiến đấu là nguồn sức mạnh làm nên chiến thắng của dân tộc Việt Nam trong thế kỷ XX, là tư tưởng cốt lõi trong hệ thống tư tưởng của Người. “Không có gì quý hơn độc lập tự do” là khẩu hiệu hành động của dân tộc Việt Nam là nguồn cổ vũ các dân tộc bị áp bức trên toàn thế giới đấu tranh chống chủ nghĩa thực dân. Vì thế, Hồ Chí Minh không chỉ là *Anh hùng giải phóng dân tộc* của Việt Nam mà còn là “Người khởi xướng cuộc đấu tranh giải phóng của các dân tộc thuộc địa trong thế kỷ XX”

c. Chủ nghĩa dân tộc- Một động lực lớn của đất nước

Chủ nghĩa dân tộc là gì? Là chủ nghĩa yêu nước + tinh thần dân tộc của nhân dân Việt Nam được hun đúc qua hàng ngàn năm lịch sử

- Sự áp bức bóc lột của CNĐQ đối với các dân tộc thuộc địa trên toàn thế giới và tất cả những người lao động của các dân tộc thuộc địa => các dt bị áp bức càng phản ứng quyết liệt (động lực)

Trong TP *Bản án chế độ thực dân Pháp*, HCM đã cổ vũ các dân tộc thuộc địa vùng lên đấu tranh (chương 12: nô lệ thức tỉnh). Người khẳng định: Đối với các dân tộc thuộc địa ở Phương Đông, “*chủ nghĩa dân tộc là một động lực lớn của đất nước*”

Hồ Chí Minh kiến nghị tại ĐHQTCSV: “Phát động chủ nghĩa dân tộc bản xứ nhân danh QTCS...khi chủ nghĩa dân tộc của họ thắng lợi...nhất định CNDT ấy sẽ biến thành chủ nghĩa quốc tế” fim

-Sức mạnh của CNDT với tư cách là chủ nghĩa yêu nước chân chính của các dân tộc thuộc địa thì có thể thắng lợi trước bất cứ thế lực xâm lược nào.

2. Mối quan hệ giữa vấn đề dân tộc và giai cấp

a. Vấn đề dân tộc và vấn đề giai cấp có mối quan hệ chặt chẽ với nhau

- Hồ Chí Minh rất coi trọng **vấn đề dân tộc**, đề cao sức mạnh của chủ nghĩa yêu nước, nhưng Người luôn đứng trên quan điểm của lập trường giai cấp để giải quyết vấn đề dân tộc.
- Khẳng định vai trò sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân và quyền duy nhất lãnh đạo cách mạng của ĐCS Việt Nam; chủ trương đoàn kết lực lượng trên quan điểm MLN... thiết lập chính quyền Nhà nước của dân, do dân, vì dân; gắn liền ĐLDT và CNXH

b. Giải phóng dân tộc là vấn đề trên hết, trước hết; ĐLDT gắn liền với CNXH

- Cũng như các vị tiền bối Hồ Chí Minh đã giương cao ngọn cờ giải phóng dân tộc, giành độc lập dân tộc.
- Khác với Hồ Chí Minh các vị tiền bối đã thất bại vì đường lối không phù hợp

“Giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng con người tức là ĐLDT gắn liền với CNXH”- Đường cách mệnh

- “Chỉ có CNXH, CNCS mới giải phóng được các dân tộc bị áp bức và những người lao động trên toàn thế giới thoát khỏi ách nô lệ” (1960)

=> Chỉ có xóa bỏ tận gốc áp bức, bóc lột; thiết lập một nhà nước thực sự của dân, do dân, vì dân, mới bảo đảm được quyền lợi cho người lao động

- *“Nếu nước được độc lập mà dân không được hưởng hạnh phúc tự do, thì độc lập cũng chẳng có nghĩa lý gì”.*

=> sau khi giành độc lập, phải tiến lên xây dựng CNXH...

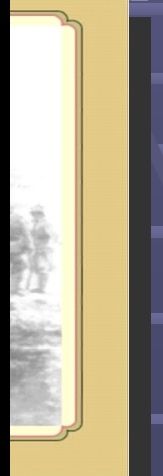
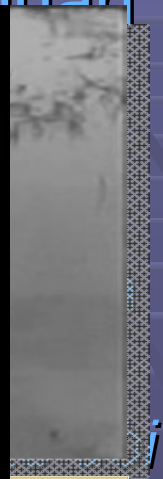
“Yêu Tổ quốc, yêu nhân dân phải gắn liền với yêu CNXH thì nhân dân mình mỗi ngày một no ấm thêm, Tổ quốc mỗi ngày một giàu mạnh thêm”

c. Giải phóng dân tộc tạo tiền đề giải phóng giai cấp

Hồ Chí Minh giải quyết vấn đề dân tộc trên quan

TRANH BẢ KỊCH DO NGUYỄN ÁI QUỐC VẪ ĐĂNG BÁO LE PARIA SỐ 5, NGÀY 1-8-1922.

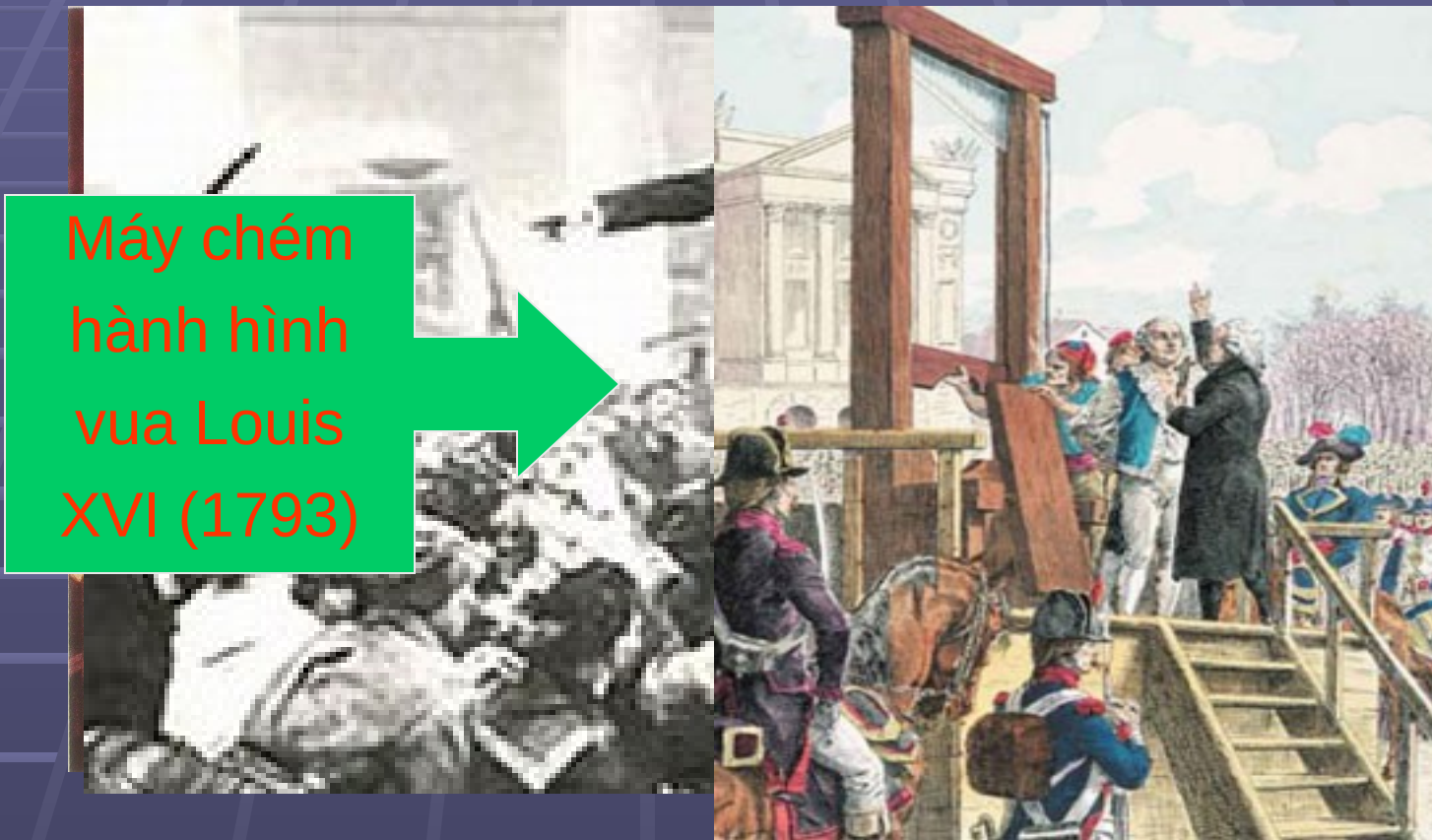

d. Giữ vững độc lập của dân tộc mình đồng thời tôn trọng độc lập của các dân tộc khác

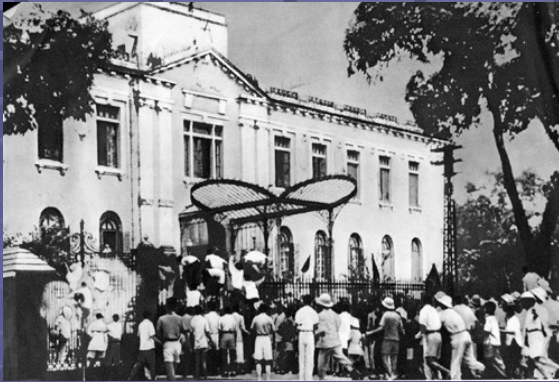
- Hồ Chí Minh không chỉ đấu tranh cho dân tộc Việt Nam mà còn đấu tranh cho tất cả các dân tộc bị áp bức
- Người nêu cao quyền độc lập dân tộc, đồng thời không quên nghĩa vụ quốc tế.
- Ăngghen: *“Những tư tưởng dân tộc chân chính trong phong trào công nhân bao giờ cũng là những tư tưởng quốc tế chân chính”*

II. TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ CÁCH MẠNG GIẢI PHÓNG DÂN TỘC

1. Mục tiêu của cách mạng giải phóng dân tộc a. Tính chất và nhiệm vụ của c/m ở thuộc địa

Máy chém
hành hình
vua Louis
XVI (1793)

- Mâu thuẫn chủ yếu trong xã hội thuộc địa: dân tộc >< chủ nghĩa thực dân.
- Tính chất và của cách mạng thuộc địa: giải phóng dân tộc.
- Nhiệm vụ hàng đầu: đánh đế quốc xâm lược giành độc lập dân tộc
- Đối tượng của cách mạng thuộc địa: chủ nghĩa thực dân và bọn tay sai phản động.

- Yêu cầu bức thiết của nhân dân các nước thuộc địa: **độc lập dân tộc** phim

=> Nhận thức này trong QTCS còn có quan điểm sai lầm vì họ cho rằng thuộc địa giai cấp nông dân chiếm đại đa số..

CM:

+ Cương lĩnh 3-2-1930, n/v chống đế quốc..

+ Hội nghị TW8 (5-1941)...Chống Pháp 45-54; chống Mỹ 1954-1975

b. Mục tiêu của cách mạng giải phóng dân tộc thuộc địa

- Mục tiêu: giành ĐLDT và thiết lập chính quyền của nhân dân.
- Mục tiêu này luôn thống nhất trong suốt quá trình hoạt động cách mạng của HCM: từ khi ra đi tìm đường cứu nước...

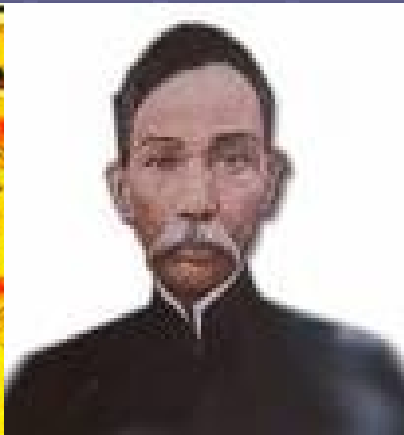
Khác với HCM: QTCS, BCH ĐCSDD (10/1930-1939): nặng về đấu tranh g/c.

2. Cách mạng GPDT muốn giành thắng lợi phải đi theo con đường CMVS

a. Bài học thất bại của các con đường cứu nước trước đó

Phan Bội Châu

Phan Chu Trinh

Nguyễn Thái Học

- Con đường cứu nước của các vị tiền bối thất bại vì đường lối: xác định nhiệm vụ cách mạng, phương pháp cách mạng; đoàn kết lực lượng, lãnh đạo cách mạng...

Chiếu Cần Vương...

b. Hạn chế của cách mạng tư sản

CMTS Mỹ 1776

CMTS Pháp 1789

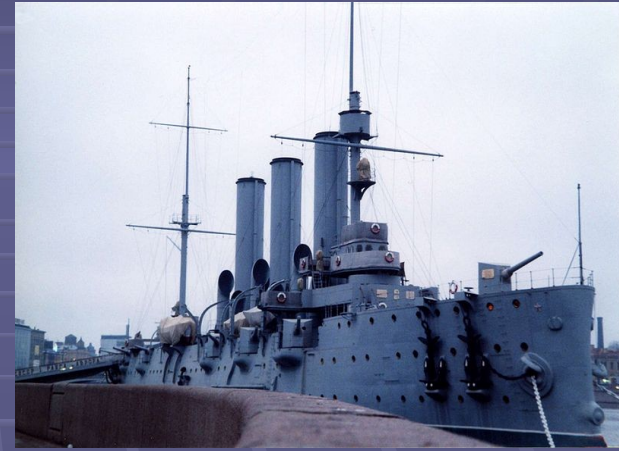
“CM Pháp cũng như CM Mỹ, nghĩa là CM tư bản, CM không đến nơi, tiếng là cộng hòa và dân chủ, kỳ thực trong thì nó tước lột công nông, ngoài thì nó áp bức thuộc địa.” [phim](#)

“CM Mỹ thành công đã hơn 150 năm nay nhưng dân chúng Mỹ vẫn cực khổ vẫn lo làm CM lần thứ hai.”

c. Con đường giải phóng dân tộc

Lênin người lãnh đạo CM tháng Mười Nga

Chiến hạm Rạng Đông nơi nổ ra phát súng

“Trên thế giới chỉ có mạng Nga là thành công nhất, thành công đến nơi...”

“Muốn cứu nước và GPDT không có con đường nào khác con đường CMVS”

“Chỉ có CNXH, CNCS mới giải phóng được các dân tộc bị bức và các dân tộc trên toàn thế giới khỏi ách nô lệ”

3. Các

ph

a. C

- C

- \

- V

“Cá

tror

lạc

Đả

ngu

Hội nghị hợp Các Đảng thành lập Đảng 3-2-1930

b. Đảng Cộng sản Việt Nam là người lãnh đạo duy nhất

- Trước khi ĐCS ra đời đã có một số đảng lãnh đạo cách mạng (VN quang phục hội 1912; VN quốc dân đảng 1927)
- ĐCS Việt Nam ra đời 3-2-1930: “ĐCS Việt Nam là Đảng của giai cấp công nhân, của nhân dân lao động và của dân tộc Việt Nam”
- Có đường lối đúng; phương pháp cách mạng phù hợp; tập hợp được lực lượng; đại biểu cho lợi ích tối cao của dân tộc

4. Lực lượng cách mạng giải phóng dân tộc bao gồm toàn dân tộc

- Lý luận Mác- Lênin
- Truyền thống của dân tộc ta “dân mạnh như nước...”
- Trong tác phẩm Đường Kách Mệnh 1927, Hồ Chí Minh khẳng định: “ Cách mệnh là việc chung...”
- Vận dụng quan điểm MLN và truyền thống dân tộc, trong hai cuộc kháng chiến chống Pháp và Mỹ, Hồ Chí Minh luôn quán triệt quan điểm lấy dân làm gốc: “Dễ trăm lần...”, “Dân khí mạnh thì quân lính nào, súng ống nào cũng không chống lại nổi” “tin vào lực lượng toàn dân tộc”
- Cương lĩnh 3-2-1930, Hồ Chí Minh chủ trương tập hợp lực lượng

5. Cách mạng GPDT cần được tiến hành chủ động, sáng tạo và có khả năng nổ ra và giành thắng lợi trước cách mạng vô sản ở chính quốc

- Mác – Anghen: CM gpdt muốn thắng lợi triệt để phải tiến tới CMVS.
- Những người cộng sản ở C.Âu, C. Mỹ: CM gpdt thuộc địa phụ thuộc trực tiếp vào CMVS chính quốc. Các dt thuộc địa muốn tự do khi g/c cn ở chính quốc làm CMVS thắng lợi.
- Lênin: CMVS ở chính quốc và CMgpdt thuộc địa có mối quan hệ mật thiết với nhau. CMVS ở chính quốc phải giúp đỡ cụ thể, thiết thực đối với CM gpdt thuộc địa.

- HCM kế thừa: CM gpdt thuộc địa và CMVS ở chính quốc có quan hệ gắn bó với nhau, tác động lẫn nhau.

“CNTB như con đĩa có 2 cái vò” *phim*

- HCM sáng tạo: CM gpdt thuộc địa không phụ thuộc vào CMVS ở chính quốc, có thể nổ ra và thắng lợi trước CMVS chính quốc, tác động tích cực đến CM chính quốc. *phim*

▪ CMVS chính quốc

- Tính chất CM: đ/tr g/c
- LL CM: g/c vs
- Có nền KT, VH, Xh phát triển (ưu điểm)

▪ CM gpdt thuộc địa

- Tính chất CM: gpdt
- LL CM: nhiều g/c
- Có nền KT, VH, Xh kém phát triển.

Có thể tiếp thu được CNMLn, tự làm CM ko?

- CMVS chính quốc

- Diện tích của chính quốc ít hơn diện tích thuộc địa.

- (S Anh 1-252; S Pháp 1-19).

- Đuôi rắn

- CM gpdt thuộc địa

- + Lí luận: Khả năng tự giải phóng, áp bức=> đ/tr

- + Thực tiễn:

- Tất cả các sinh lực của CNĐQ, CNTĐ đều lấy ở thuộc địa: nguyên liệu, tiêu thụ hàng, nhân công rẻ mạt, mộ lính...

- Đầu rắn: Nọc độc và sức sống của con rắn độc để quốc đang tập trung ở thuộc địa.

- Trái tim của CNĐQ, nền tảng của CNĐQ

“Người Đông Dương không được học, đúng thế, bằng sách vở và bằng điển văn. Nhưng người ĐD nhận được sự giáo dục bằng cách khác. Đau khổ, nghèo đói và sự đàn áp tàn bạo là những người thầy duy nhất của họ... Người ĐD tiến bộ một cách rất mau nhiệm và khi thời cơ cho phép họ sẽ biết tỏ ra xứng đáng với những người thầy của họ. Đằng sau sự phục tùng tiêu cực, người Đ D dấu 1 cái gì dang sôi sục, đang gào thét và sẽ bùng nổ 1 cách ghê ghớm, khi thời cơ đến”. (Đông Dương. Tạp chí La Revue Communiste số 14, 4/1921)

6. Cách mạng giải phóng dân tộc phải được tiến hành bằng con đường cách mạng bạo lực

a. Tính tất yếu của bạo lực cách mạng

- Theo Hồ Chí Minh để giải phóng dân tộc phải tiến hành cách mạng, cách mạng như thế nào? bạo lực hay không bạo lực (cải lương)? bạo lực phải như thế nào?
- Lý luận MLN đã chỉ ra, cách mạng bằng 2 con đường, bạo lực và không bạo lực, Lênin cho rằng bạo lực là bà đỡ của CM
- Bạo lực kết quả cao nhưng mất mát lớn...không bạo lực mất mát ít nhưng kết quả thấp
- Bạo lực theo Hồ Chí Minh là kết hợp giữa đấu tranh chính trị với đấu tranh vũ trang, bằng kết hợp của lực lượng toàn dân tiến hành khởi nghĩa vũ trang

b. Tư tưởng bạo lực cách mạng gắn bó hữu cơ với tư tưởng nhân đạo và hòa bình

- Khác với các hình thức bạo lực khác, Hồ Chí Minh tiến hành bạo lực cách mạng khi các con đường và biện pháp khác đã không thành công. VD 1946, ta muốn hòa bình ta phải nhân nhượng...
- Việc tiến hành chiến tranh là giải pháp bắt buộc cuối cùng, khi không còn khả năng hòa hoãn, khi kẻ thù cố bám giữ lập trường thực dân, muốn giành thắng lợi về quân sự, VD. Nền hòa bình bị bỏ lỡ 45-46

- Tư tưởng bạo lực cách mạng và tư tưởng nhân đạo hòa bình thống nhất biện chứng với nhau

Lính Mỹ ở chiến trường
Lính Pháp được cứu chữa
tại chiến trường ĐBP 1954

Yêu thương con người, yêu chuộng hòa bình, tư do, công lý. Hồ Chí Minh đã từng viết: “*Than ôi, trước lòng bác ái, thì máu Pháp hay máu Việt cũng đều là máu người*” (tập 4, tr.457), “*Tôi vô cùng công phẫn trước những tổn thất, tàn phá do quân Mỹ gây ra cho đất nước chúng tôi, tôi cũng rất xúc động ngày càng thấy nhiều thanh niên Mỹ chết vô ích ở Việt Nam*” (t12, tr.488), và “*Những dòng máu ấy chúng tôi đều quý như nhau*”

c. Hình thái bạo lực cách mạng

- Tiến hành khởi nghĩa toàn dân và chiến tranh nhân dân
- Kết hợp giữa đấu tranh quân sự với đấu tranh chính trị
- Đấu tranh ngoại giao
- Kháng chiến về kinh tế
- Đấu tranh về mặt văn hóa, tư tưởng, giáo dục nhân dân nhận thức...
- Dựa vào sức mình là chính
- Độc lập tự chủ

KẾT LUẬN

1. Làm phong phú học thuyết Mác- Lênin về cách mạng thuộc địa

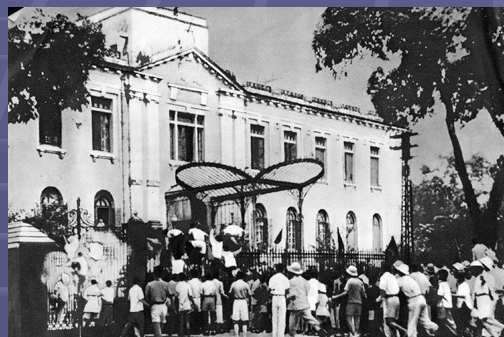
- Về lý luận cách mạng giải phóng dân tộc
- + GPDT theo con đường CMVS
- + Giải quyết vấn đề dân tộc và giai cấp ở thuộc địa, phù hợp với đk lịch sử của mỗi nước

- ***VỀ phương pháp tiến hành cách mạng giải phóng dân tộc***
- + So sánh chênh lệch giữa các dân tộc thuộc địa và CNĐQ, Hồ Chí Minh đã xây dựng phương pháp khởi nghĩa toàn dân và chiến tranh nhân dân
- + Dựa vào sức mình là chính đồng thời tranh thủ sự ủng hộ của nhân dân yêu chuộng hòa bình thế giới
- + Kết hợp giữa chủ nghĩa yêu nước với chủ nghĩa quốc tế

2. Soi đường thắng lợi cho cách mạng giải phóng dân tộc ở Việt Nam

- Thắng lợi của CM tháng Tám 1945

- Thắng lợi của 30 năm chiến tranh cách mạng 1945-1975

LÀ CƠ QUYẾT CHIẾN QUYẾT THẮNG TUNG BAY TRÊN NÓC HẦM TƯỢNG ĐỜ CÁT XTƠI, TRONG CHIẾN DỊCH ĐIỆN BIÊN PHỦ, 7-5-1954

HẾT

